

”אני מאמינה שמנהלת
בית ספר שיש לה
אופציה לבחור בין בוגרת
מן השורה לבוגרת
שהיא מצטיינת בעבודה
מעשית, תעדיף את זו
האחרונה”

מצטיינות

באופן מעשי

נישורי הוראה
גבוהים. סטודנטיות
שנה ב' במכללה,
בעבודה עם תלמידות
בית הספר היסודי
בכפר חב"ד

סטודנטיות מצטיינות מכל המגמות והמסלולים, זכות לתוכנית ייחודית המעשירה אותן בין השאר בתחומי ההוראה המתקדמת. הן לומדות ליצור סביבת למידה דיגיטלית ושיתופית המדברת אל התלמידים והתלמידות בכלים המוכרים להם. באשדוד הן הקימו מיזם שיתופי לכתיבת וקריאת ספרים, ביפו הן יצרו מרכז למידה לחגים ובכפר חב"ד הן בנו פרויקט ממוחשב לקראת 'חג הגאולה' י"ט בכסלו •
לכשיפוצו מעיינותיך באנימציה

לחיבור פתוח למרשתת, כמו גם לשימוש בלתי מבוקר במכשירי מגע. משמעות הדבר היא שגם החדשנות הטכנולוגית הנדרשת מסגל ההוראה במוסדות אלה, מתונה יותר, והיא באה פחות על חשבון שיטות ההוראה המסורתיות.

עם זאת, לא מעט מבוגרות בית רבקה משתבצות בסיום לימודיהן במערכות החינוך הממלכתיות השונות. עובדה זו נובעת הן מהביקוש הרב לבוגרות המכללה והן מתודעת השליחות החינוכית שהתלמידות חדרות בה. בנוסף, גם ברשת בתי הספר

וכן, בשעה שמאות אלפי תלמידים ותלמידות בישראל חווים יום חיים מקוונים, מרושתים ומשתפים, למערכת החינוך לא נותרה לכאורה ברירה אלא לתת את סוסי הפרא הדיגיטליים אל עגלת הלמידה.

מהבחינה הזאת אפשר לומר כי חייהן של תלמידות מכללת בית רבקה קלים קצת יותר, שכן מוסדות החינוך החב"דיים, כתובות היעד המרכזיות של רוב המורות הצומחות מן המערכת הזאת, מגבילים עצמם - מטעמים מובנים - בכל הקשור

עובדה כי דפוסי ההוראה הפרונטלית פינו זה מכבר את מקומם לדפוסים חדשים - יצירתיים, מגרים ואינטראקטיביים - ידועה לכול.

אלא שאם עד לפני כמה שנים חדשנות זו כללה דפי עבודה מושקעים, סיורי שטח מרעננים ותרגילים חברתיים שנועדו להגביר את העניין בכיתה, קם עלינו בעת האחרונה העידן הדיגיטלי השוטף אותנו מכל עבר והוא מציב בפני קהיליית המורים והמורות אתגרים חדשים לגמרי.

ה

מחייב יצירתיות. תלמידות צעירות מיישמות את המיזם של המצוינות בעבודה מעשית

שבו רוב התוכן מועבר במולטימדיה. למשל, קטעי וידאו בערוצים מקוונים המהווים מאגר עצום של משאבי מידע. מדובר בהרצאות מצולמות של מומחים, סרטונים קצרים הנוגעים בנושאי הלימוד ומשמשים מבוא, סיכום או תמריץ ללמידה, סימולציות במדעים ובמתמטיקה המדגימות תופעות שקשה ללמד ללא המחשה. כנ"ל גם בשאר המקצועות, המחשה כזאת מועילה מאוד. לדוגמה, תראי לילדים סרטון קצר המתאר את השתלטות גרמניה על אירופה ואת הקמת הגטאות, והם יבינו הרבה יותר טוב את הפרק ההיסטורי הזה".

מטבע הדברים, מכיוון שמדובר בעבודה מעשית, הקורס אף הוא מוביל למיזם מעשי כלשהו, שתוכנו ומסגרתו משתנים משנה לשנה.

הגב' וייסברג: "שנה אחת עסק המיזם בכתיבת וקריאת ספרים שיתופית עם תלמידות בית ספר חב"ד באשדוד. הקמנו יחד אתר ב-moodle (תוכנה חופשית המשמשת כמערכת מקוונת להוראה ולמידה משולבות מחשב). הסטודנטיות ותלמידות בית הספר התדיינו על הנושאים שהן קראו. הן בנו תוצרים דיגיטליים משותפים דוגמת ספרים דיגיטליים וסרטוני אנימציה שעסקו באותם תחומים. לאחר מכן התקיים מפגש בין הסטודנטיות לתלמידות. יצרנו משחק דיגיטלי שסיפק לתלמידות רמזים על פיהם היה עליהן לזהות את הסטודנטיות שאיתן הן עמדו בקשר לאורך אותה התקופה. כל האינטראקציה דיגיטלית הזו חיברה מאוד

וכן להפך, יש סטודנטיות שהפסיכומטרי שלהן לא נסק לגבהים אבל הן מוכשרות מאוד בהוראה. כלומר כישורי למידה וכישורי הוראה הם כישורים שונים".

כשמדברים על כישורי הוראה, מתכוונים להנהגת כיתה, כמו גם לבקיאות בתוכן הנלמד, לעיבוד דידקטי של יחידות ההוראה, וליכולת רפלקטיבית דהיינו בחינה עצמית של השיעור עם נכונות להסיק מסקנות.

בחירת הסטודנטיות המשתלבות ב'מצוינות בעבודה מעשית' נעשית באמצעות מחוון שהוכן במיוחד לשם כך. המחוון כולל חמישה קריטריונים אישיים שאליהם נלווית המלצת המד' פיות בשנה א'.

תלמידות אלו מקבלות העשרה מיוחדת המכשירה אותן להוראה בעידן הדיגיטלי. הן משלבות מיומנויות טכנולוגיות שונות ובראשן בניית והפעלת אתרי למידה אינטראקטיביים, נחשפות לכל הנושא של כתיבה שיתופית, לומדות ליצור ולשלב במערכי השיעורים סרטוני אנימציה ומשחקים דיגיטליים, ועוד.

אמצעי המחשה מולטימדיים

מי שאחראית בפועל על הקניית כלי הלמידה החדשניים היא הגב' שרה וייסברג.

"אנחנו מתמקדים בתחום התקשוב, כשהמטרה שלנו היא להכשיר את הסטודנטיות לבניית יחידות הוראה בשילוב כלים דיגיטליים", היא אומרת. "אני חושפת אותן לשלל אמצעי למידה והוראה, בעולם

של חב"ד - ככרוב מוסדות החינוך הדתיים והחרדיים - חלו שינויים בשיטות ההוראה, כאשר עוד ועוד אלמנטים מתחומי המחשוב והדיגיטציה משולבים בתהליך הקניית הידע והתכנים.

זו הסיבה לכך שקבוצה נבחרת של מצטיינות בעבודה מעשית במכללה, מקבלת בשנים האחרונות תוכנית העשרה ייחודית המעניקה לחברותיה כלים שיאפשרו להן בעתיד לבטא את כישורי ההוראה הגבוהים שלהן, בכלים עדכניים.

הוראה בעידן הדיגיטלי

"במקביל למסלול המצויינות הכוללת", מסבירה רכות ההדרכה, הגב' ריבי פינסקי, "הגענו לכלל רצון והחלטה להעשיר את המצטיינות מכל המגמות, על ידי מתן כלי הוראה חדשניים. אנחנו מדברים על קבוצת סטודנטיות שבשנת לימודיהן הראשונה הוכיחו, בעבודתן המעשית, כישורי הוראה בולטים. את הקבוצה הנבחרת הזאת אנחנו מקדמים במרוצת שנת הלימודים השנייה, בעזרת תוכנית ייחודית הפותחת בפניה מגוון נוסף של ערוצי הוראה. התוכנית נקראת מעלה - מצוינות עבודה מעשית לשליחות בהוראה".

"הרציונל מאחורי זה הוא, שלא תמיד קיימת הלימה בין פסיכומטרי גבוה מאוד לבין כישורי הוראה", מוסיפה ומחדדת רכות ההדרכה הגב' חנה פלדמן. "יש סטודנטיות שמגיעות להישגים לימודיים גבוהים, אך זה לא בא לידי ביטוי בכישורי ההוראה שלהן.

מלווה זמינה. הגב' וייסברג בשטח, צמודה אל הסטודנטיות

את הקבוצה הנבחרת הזאת אנחנו מקדמים במרוצת שנת הלימודים השנייה, בעזרת תוכנית ייחודית הפותחת בפניה מגוון נוסף של ערוצי הוראה. התוכנית נקראת מעלה - מצוינות עבודה מעשית לשליחות בהוראה

"ברגע הראשון, בחשש מסוים, מפני שזה תחום חדש בעבורן. הן מעולם לא למדו לעבוד יחידות הוראה באופן הזה. אבל אחרי שהן קצת נכנסות לתוך העניין, הן נשאבות אליו ומגלות התלהבות רבה. אני גם מלווה אותן וזמינה להן בכל עת שהן נזקקות לעזרה ותמיכה, כולל כשהן בשטח עצמו וגם בסיום שנות לימודיהן במכללה."

"תרומתה המשמעותית של תכנית 'מעלה', לסטודנטיות המשתתפות בה, מעוררת בליבנו שאיפה עזה שיהיה ניתן להרחיב עוד את מסגרת ההעשרה שלהן", אומרת הגב' פלדמן ושולחת רמז ברור להנהלת המכללה.

"לפני הכול ואחרי הכול, בית רבקה זו מכללה להוראה וככזאת אנחנו חותרים כל העת להגביר את המוטיבציה של הסטודנטיות להגשים את עצמן, בסיום ארבע שנות לימודיהן, בתפקידי הוראה", אומר ראש המכללה הרב משה חפר.

בהקשר הזה, מוסיפה הגב' פלדמן ומביעה את הערכתה, כי "מנהלת בית ספר שיש לה אופציה לבחור בין בוגרת מן השורה לבוגרת אחרת שהיא מצטיינת בעבודה מעשית, תעדיף את זו האחרונה."

איך הסטודנטיות עצמן מגיבות לשיטות ההוראה החדשניות שהן נחשפות אליהן, אנו שואלות את הגב' וייסברג.

את התלמידות עם תכני הקריאה והלמידה שבמרכז המיזם.

"שנה אחרת לקחנו את הערכים בנושא 'נרות להאיר' של ה'ירשת' (אוהלי יוסף יצחק), והפכנו אותם לחומר לימודי חווייתי מתוקשב. בשנה שעברה הלכנו לבית הספר חב"ד ביפו והקמנו בו מרכז למידה לחגים. באופן ספציפי פעילות השיא התמקדה בחג השבועות.

שאיפה להרחבת המסגרת

"השנה בנינו פרויקט ממוחשב לקראת י"ט בכסלו, חג הגאולה של כ"ק אדמו"ר הזקן, לבית הספר היסודי בכפר חב"ד. אני אומרת ממוחשב ולא מתוקשב, מפני שתלמידות בית הספר אינן מחוברות למרשתת. מצד אחד זה הגביל אותנו, מצד שני זה חייב אותנו ליתר יצירתיות. הפעילות התבצעה בכיתות המחשבים והן שילבו קומיקס דיגיטלי, סרטונים ומשימות על המחשב - הכול פרי יצירתן של הסטודנטיות."

בשנים האחרונות, משתתפות התכנית מקבלות תעודה מיוחדת המעידה על השתייכותן לנבחרת של מצוינות בעבודה מעשית.